

Napjainkban többségében a gyerekek és a nyugdíjasok járnak könyvtárba

A korlátozások idején sem olvastak többet az emberek

A világjárvány első évében, 2020-ban jelent meg a legtöbb könyv a magyar piacon az azt megelőző tíz évi adatokhoz viszonyítva. A bőséges választék ellenére azonban az emberek kevesebb könyvet vásároltak – derült ki a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének felméréséből. Hogyan alakultak az olvasási, könyvtárba járási szokások, mivel próbálják a korábbi olvasókört megtartani? Erről kérdeztük a megyei, a paksi és a tamási könyvtár vezetőit.

Gazsó Rita
rita.gazso@mediaworks.hu

TOLNA MEGYE Liebhauser János, a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár igazgatója szerint a mai technológiai fejlődés felveti a kérdést, meddig és hogyan van szükség a könyvtárakra és az olvasásra. Úgy véli, az olvasás továbbra is megkerülhetetlen marad, mivel bár erősödnek a minket körülvevő vizuális ingerek, a képi kultúra, továbbra sincsen olyan információszerezési eszköz, amely összetettebb tudás átadására alkalmasabb lenne, mint az olvasás. De hogy ez papír alapon történik a jövőben vagy sem, azt nem tudni. Egyelőre a digitális olvasás, az e-bookok használata mellett meghatározó a hagyományos könyv is.

A könyvtárak szerepét tekintve nincsen trendforduló, bár tény, hogy ötven évvel ezelőtt sokkal többen és többet olvastak. Ennek oka, hogy a szabadidő eltöltésére ma már sokkal több lehetőség áll rendelkezésre: a tévé, az internet, a közösségi média használata teljesen átalakította a kikapcsolódás fogalmát. Így hatott korábban az olvasási, rádiózási, mo-

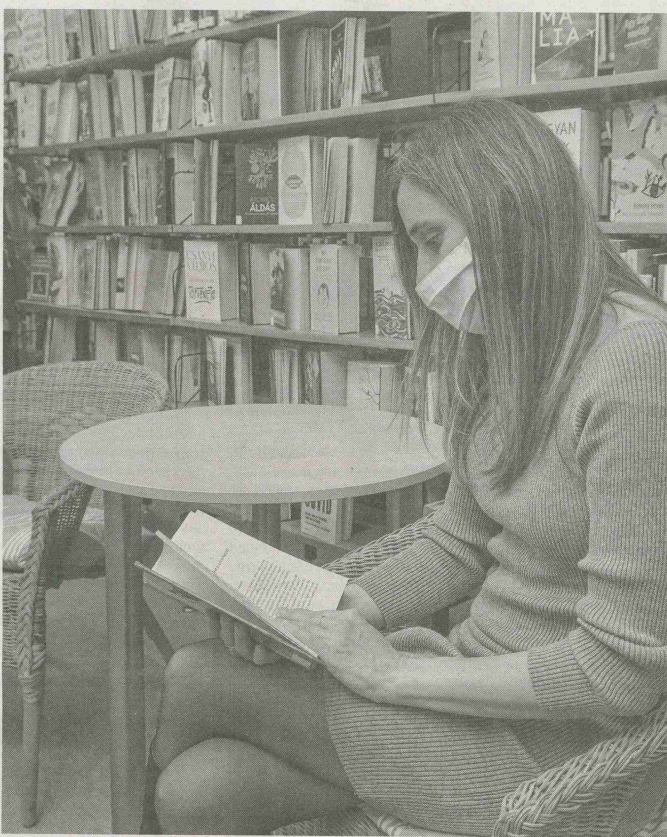
zizási szokásokra a tévé, majd arra az internet megjelenése, nem szűntek meg, de eltűnt a korábbi domináns szerepük – fogalmazott Liebhauser János.

A járványhelyzet miatti korlátozások is rányomták bélyegüket a könyvtárba járásra, mivel az intézményeket az év folyamán nyitvatartási idejüknek mindössze felében látogathatták, kevesebb olvasó iratkozott be az Illyés Gyula Megyei Könyvtárba is, ennek ellenére a kölcsönzött dokumentumok száma nem csökkent.

Hogy nem tűnt el több olvasó, annak köszönhető a megkérdozett megyei intézmények, így például a tamási Könyvtár László Könyvtár munkatársai szerint is, hogy gyorsan reagáltak a megújult helyzetre. A bezárás alatt „udvarkönyvtár” szolgáltatással várták hűséges olvasóikat, ami azt jelentette, hogy a telefonon, e-mailben megrendelt, vagy irodalmi ízlésüknek megfelelő kiadványokból a

könyvtárosok által összeállított csomagokat a könyvtár épületén kívül, szabadtéren vehették át, amelyet igény szerint házhoz is szállítottak.

Czink Judit, a tamási könyvtár igazgatója elmondta, bezárás idején mellőzni kellett a számítógépes- és irodai szolgáltatásait, a gyermekkönyvtári foglalkozásokat, valamint a gyermekeknek és felnőtteknek szóló könyvtári rendezvényeket. Bár utóbbiak a nyitást követően újraindultak, de egyértelműen tapasztalható az olvasók, a látogatók óvatossága, amely megmutatkozik a kölcsönzési adatokban, létszámban is. A könyvforgás harminckilenc százalékos, a kölcsönzési alkalmak, személyek száma pedig huszonöt százalékos csökkenést mutatott az aktív időszakhoz képest, a szakember szerint ez az

Népszerűek a krimik, az ismeretterjesztő könyvek és a szépirodalom is

Fotó: Makovics Kornél

Több a könyv, azonban kevesebb a forgalom

A világjárvány első évében, 2020-ban jelent meg a legtöbb kiadvány a hazai könyvesboltokban 2010 óta, ez szerint 14 600 féle könyvből fajtánként átlagosan 1900, összesen 28 millió példányt nyomtattak – derült ki a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének adataiból. Egyanakkor 2020-ban

lényegesen, közel hatmilliárdal kevesebbet, 49,7 milliárd forintot költöttek el a könyvesboltokban és a webshopokban az olvasók.

A két legnagyobb hazai könyvforgalmazó jelzése szerint vevők még mindig nem kaptak rá az e-bookokra.

Ugyan a világjárvány és a lezárások miatt nőtt az érdeklő-

dés az elektronikus könyvek iránt, ám még mindig a forgalom csekély részét képezik: az egyik nagy hálózatonál az összeadások mindössze öt százalékát teszi ki az e-book vásárlások, a másik forgalmazónál – bár az utóbbi egy évben tovább nőtt a forgalom – ez a szám továbbra is csupán egy százaléknyi.

adott helyzetben nem tekinthető rossz értéknek.

A tamási és környékbeli olvasók széles palettáról válogatnak, a csaláregények, történelmi regények, a kortárs irodalom egyaránt népszerű, a megyei könyvtártól kapott támogatás lehetővé teszi, hogy a könyvdebb lektűr irodalom állományából is naprakész kiadvány legyen az intézménynek, amely éppen múlt héten, a magyar kultúra napján vehette át a Minisztérium Könyvtár címet. Széplné Virág Rita, a Paksi Pálköltő István Városi Könyvtár igazgató-helyettese is lecsökkent látogatószámáról beszélt. Elmondta, jelenleg 1800 olvasójuk van, főként Paksról és környékéről, Bócskéről, Madocsáról, Dunaszentgyörgyről, Némethkéről, Pusztahencséről és Nagydorogról, amely tizenöt százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban. Ezzel kapcsolatban úgy fogalmazott, még lesz dolguk. Jelen vannak a közösségi oldalakon, ahol megjelenítik aktuális felhívásokhoz szóló programjait, a könyvjúdlóságokat, bemutatásokat, amelyekkel igyekeznek megszólítani a könyvtáratagokat és a korlátozás idején lemorzsolódottakat.

A többi könyvtárhoz hasonlóan olvasók többsége gyerekek és idősebb korú. Ami különlegesség: a legkisebbeket is megszólítva babáknak szóló olvasójeget is kiadnak. Számukra különböző képes ismeretterjesztő könyveket, kétnyelvű mesekönyveket visznek a szülők. Kis olvasók körében a helyi gyerekkönyv szerzők, mese és ifjúsági regények, a nagyböknaknál a tinisorozatok, képregények a népszerűek. A felnőttek jellemzően szépirodalmat, ismeretterjesztő – azaz pszichológiai, életmód, gyermekneveléssel kapcsolatos – könyveket, vagy a szórakoztató kötetek közül skandináv és női krimiket, romantikus regényeket olvasnak szívesen.

A nagyszülők, dédszülők meséltek a fiataloknak meghirdetett videós pályázat alkotásaiban

Berci bácsi története bizonyult a legjobbnak

BUDAPEST-BONYHÁD Kihirdették a Miniszterelnökség nemzetpolitikai államtitkársága által decemberben meghirdetett Minden szava arany című videós pályázat eredményeit. Egy erdélyi és két magyarországi alkotás nyerte a fődíjat. Az eredményhirdetés kapcsán közösségi oldalán közzétett videóban Potápi Árpád János államtitkárság úgy fogalmazott: „erős nemzetünk támaszai és talpkövei közösségeink idősei, mert a magyarsághoz való ragaszkodásuk, szívósságuk, kitartásuk, munkájuk miatt lehetünk ma itt, cselekvő nemzetünk tagjaként.” A bonyhá-

di-dombóvári térség országgyűlési képviselője kiemelte továbbá: „nagy örömmel köszöntök minden fiatal döntőt úgy, hogy a decemberi ünnepi időszakban velük beszélgetsem arról: hogyan kell, és hogyan érdemes élni?” Szívből gratulált a nyerteseknek, és mindazoknak, akik időseink irányítását meghallgatják és befogadják. Isten éltesse időseinket sokáig jó erőben, egészségben! – hangsúlyozta.

A Nemzetpolitikai Államtitkárság által december 2-án meghirdetett amatőr videós pályázatra 14 és 30 év közötti fiatalok jelentkeztek. A fel-

Bogdán Berci bácsi a győztes alkotásán

Beküldött fotó

adat az volt, hogy készítsenek interjú nagyszüleikkel, dédszüleikkel, vagy olyan idős emberrel, akire felnéznek, arról, hogyan kell és hogyan érdemes élni. Mi az, ami igazán fontos az életben? Ezekre a kérdésekre kereste a választ a pályázat. A pályázat fő célja az volt, hogy nagyszüleink, időseink inspiráló gondolatait, élettapasztalatait összegyűjtsük és bemutassuk, hogy azok példaként szolgáljanak a fiatalok számára. A felhívásra a Kárpát-medence minden részéről, a külhoni területekről és Magyarországról egyaránt érkeztek alkotások.

A zsűri döntése értelmében az első helyezett Deák András: Berci bácsi története (Erdély), a második Vámosi Áron: Rövid interjú dédmamammal (Magyarország), a harmadik Kiss Gergely: Kives Zoltán gondolatai (Magyarország) című alkotása lett. A három első helyezett mellett 18 különdíjasról is döntött a zsűri, akik a fődíjasokhoz hasonlóan értékes nyereményekben részesülnek. A különdíjasok listája, valamint a videó pályázat eredményeivel kapcsolatos bővebb információk a kulhoniimagyarok.hu weboldalon és az ahhoz tartozó közösségi felületen érhetők el.

V. B.